

Sygn. akt II W 1119/20

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Zabuska

Protokolant: prac. sąd. P. D.

bez udziału oskarżyciela

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 21 lipca 2020 r.

sprawy

S. Z. obwinionego o czyn z art. 54 kw

postanawia

1. na podstawie art. 60 § 1 pkt 3 i 5 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 1 kpw umorzyć postępowanie przeciwko S. Z. o czyn z art. 54 kw,
2. na podstawie 119 § 2 pkt 1 kpw koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Do tut. Sądu skierowany został wniosek o ukaranie S. Z. o to, że: w dniu 10.04.2020 r. ok. godz. 11:00 w O. przy ul. (...) naruszył zakaz przemieszczania się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w celu innym niż wykonywania pracy zawodowej lub zadań służbowych oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego.

Czyn ten został zakwalifikowany jako wykroczenie z art. 54 kodeksu wykroczeń w zw. z § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31.03.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza wniosku o ukaranie i dołączonego do niego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż w niniejszej sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające umorzenie postępowania jeszcze przed rozprawą. Zachodzi bowiem okoliczność wyłączająca ściganie postępowanie w postaci oczywistego braku podstaw do obwinienia S. Z. o czyn z art. 54 kw.

W pierwszej kolejności, rozważając kwestię podstawy prawnej skierowanego wniosku o ukaranie, zważyć należy iż przepis art. 54 kw przewiduje odpowiedzialność sprawcy, który wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznym.

Jest to więc przepis blankietowy, który odwołuje się do - wydanych z upoważnienia ustawy przepisów porządkowych o zachowaniu się w miejscach publicznych.

Istota odpowiedzialności z art. 54 kw przeniesiona została zatem do wykroczenia przeciwko normom - które zostały zdekodowane w przepisach porządkowych. Zważyć jednak należy, iż omawiane przepisy dla skuteczności stanowienia podstawy do odpowiedzialności z art. 54 kw muszą zostać wydane z upoważnienia ustawowego.

Czyn zakwalifikowany w niniejszej sprawie jako wykroczenie z art. 54 kodeksu wykroczeń odnosi się do § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31.03.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Wskazane rozporządzenie zostało wydane na podstawie delegacji ustawowej - na mocy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374).

Na mocy art. 25 wskazanej ustawy dokonano zmian w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284 i 322).

Dodano art. 46 a, który przewiduje, iż w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów:

- 1) zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego,
- 2) rodzaj stosowanych rozwiązań - w zakresie określonym w art. 46b.

W kolejnym artykule wskazano enumeratywnie, iż - W rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić:

- 1)** ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4;
- 2)** czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
- 3)** czasową reglamentację zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;
- 4)** obowiązek poddania się badaniom lekarskim oraz stosowaniu innych środków profilaktycznych i zabiegów przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
- 5)** obowiązek poddania się kwarantannie;
- 6)** miejsce kwarantanny;
- 7)** zakaz opuszczania miejsca kwarantanny;
- 8)** czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich zabezpieczenia;
- 9)** nakaz ewakuacji w ustalonym czasie z określonych miejsc, terenów i obiektów;
- 10)** nakaz lub zakaz przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
- 11)** zakaz opuszczania strefy zero przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;

12) nakaz określonego sposobu przemieszczania się.

Z przytoczonych przepisów wynika, iż na podstawie art. 46 b pkt 1 w zw. z art. 46 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020 poz. 374). - Rada Ministrów posiadała uprawnienie wynikające z ustawy do uregulowania w rozporządzeniu - wyłącznie nakazu określonego sposobu przemieszczania się.

Nie uzyskała delegacji ustawowej do wprowadzenia generalnego zakazu przemieszczania się.

Tymczasem na mocy przywołanego § 5 rozporządzenia na Rady Ministrów z dnia 31.03.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wskazano, iż w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. zakazuje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przemieszczania się osób przebywających na tym obszarze z wyjątkiem przewidzianych enumeratywnie w pkt 1-4 sytuacji.

W ocenie Sądu, wprowadzenie generalnego zakazu przemieszczania się jest daleko bardziej idącym uregulowaniem niż nakaz określonego sposobu przemieszczania się. Zakaz uregulowany w rozporządzeniu jest znacznie szerszy niż delegacja ustawowa, która mu na to zezwala.

W konsekwencji, w ocenie Sądu, nie sposób uznać, iż zachodzi możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności karnej z art. 54 kw, na podstawie wskazanych przepisów w szczególności § 5 rozporządzenia osoby, która wykracza poza zakaz przemieszczania się, albowiem ten przepis porządkowy - w zakresie obejmującym generalny zakaz przemieszczenia się - nie został wydany z upoważnienia ustawy. Zdaniem Sądu, sfera ograniczenia praw i wolności należy do zakresu, który winien obywać się w drodze regulacji ustawowej i na podstawie przyznaných przez ustawę kompetencji.

Takie stanowisko znajduje odzwierciedlenie w poglądach doktryny i orzecznictwa. Powszechnie przyjmuje się, iż warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie z art. 54 jest naruszenie przepisów porządkowych, które zostały wydane tylko z upoważnienia ustawy. (komentarz art. 54 KW B. 2019, wyd. 8/B.)

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego - w szczególności przepisy represyjne o charakterze blankietowym powinny jednoznacznie określać zakres przepisów, do których odsyłają; ten zaś musi ściśle mieścić się w konstytucyjnych granicach kompetencji prawotwórczych organów władzy publicznej.

Upoważnienie ustawowe musi jednak w sposób precyzyjny określać zakres spraw przekazanych do unormowania. (wyr. TK z 8.7.2003 r., P 10/02, OTK-A 2003, Nr 6, poz. 62).

Sąd podziela ugruntowane w odniesieniu do art. 54 kw stanowisko, zgodnie z którym, komentowany przepis może znaleźć zastosowanie wówczas, gdy sprawca narusza przepisy porządkowe, które nie wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego. W przeciwnym wypadku, gdy przepisy porządkowe nie zostały przekazane do unormowania w akcie podstawowym, nie korzystają z ochrony zapewnianej przez art. 54 kw (por. P. Kozłowska-Kalisz, w: M. Mozgawa, Kodeks wykroczeń, 2009, s. 196).

Niemniej jednak, nawet gdyby przyjąć stanowisko odmienne i uznać, że przywołane przepis art. 54 kodeksu wykroczeń w zw. z § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31.03.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii - mogą stanowić podstawę odpowiedzialności z art. 54 kw w zakresie naruszenia generalnego zakazu przemieszczania się, to w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie i tak mamy do czynienia z brakiem podstaw faktycznych do obwinienia S. Z. o czyn objęty wnioskiem o ukaranie.

Jak wynika z opisu czynu wymieniony miał naruszyć zakaz przemieszczania się na obszarze Rzeczypospolitej w innym celu niż wykonywanie pracy zawodowej lub zadań służbowych oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego.

Już tylko na marginesie należy wskazać, iż treść zarzutu nie odpowiada przepisom wskazanego rozporządzenia w zakresie określenia wyjątków od zakazu przemieszczania się wynikających z rozporządzenia.

Niemniej jednak, jak wynika z analizy akt sprawy podstawą do złożenia wniosku o ukaranie miało być uznanie, iż obwiniony złamał zakaz przemieszczania się na obszarze Rzeczypospolitej a cel i motywacja naruszenia zakazu nie mieściła się z ramach wyjątków przewidzianych w § 5 rozporządzenia, który przewiduje wyłączenia tego zakazu w celu:

- 1) wykonywania czynności zawodowych lub zadań służbowych, lub pozarolniczej działalności gospodarczej, lub prowadzenia działalności rolniczej lub prac w gospodarstwie rolnym, oraz zakupu towarów i usług z tym związanych;
- 3) zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego, w tym uzyskania opieki zdrowotnej lub psychologicznej, tej osoby, osoby jej najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128), a jeżeli osoba przemieszczająca się pozostaje we wspólnym pożyciu z inną osobą - także osoby najbliższej osobie pozostającej we wspólnym pożyciu, oraz zakupu towarów i usług z tym związanych;
- 4) wykonywania ochotniczo i bez wynagrodzenia świadczeń na rzecz przeciwdziałania skutkom (...)19, w tym w ramach wolontariatu;
- 5) sprawowania lub uczestniczenia w sprawowaniu kultu religijnego, w tym czynności lub obrzędów religijnych;
- 6) wykonywania czynności związanych z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r. poz. 67 i 148) i ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2018 r. poz. 1967 oraz z 2020 r. poz. 148 i 285) oraz zakupu towarów i usług z nimi związanych.

Tymczasem jak wynika z analizy akt sprawy cel przemieszczania się przez S. Z. w dniu 10.04.2020 r. wynika jedynie z notatki urzędowej k. 1. Wskazano w niej, że S. Z. oświadczył funkcjonariuszom, iż przyjechał na ul. (...) w celu załatwienia swoich prywatnych spraw.

W ocenie Sądu, mając na uwadze zakres tej informacji, nie sposób znaleźć jednoznacznych powodów, dla których wskazanego przez S. Z. celu nie można by zaliczyć do wymienionych przez analizowane rozporządzenie wyjątków zezwalających na poruszanie się celem - zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego.

Analiza akt sprawy nie dostarczyła podstaw dla przyjęcia innego wniosku i wywiedzenia, że cel przemieszczania się S. Z. nie mógł być zaliczony do tej kategorii.

W konsekwencji, należało przyjąć, iż zgromadzony materiał dowodowy nie daje w stopniu oczywistym podstaw do obwinienia S. Z. o naruszenie § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31.03.2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, iż zrealizowane zostały znamiona wykroczenia z art. 54 kodeksu wykroczeń. Postępowanie należało zatem umorzyć, o czym orzeczono jak w sentencji.

Wobec rozstrzygnięcia w pkt 1, kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.